

УЗГОДЖЕННЯ ЗАСОБІВ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

На сучасному етапі реалізації законодавства України відбувається активних процес гармонізації національних нормативно-правових актах до актів Європейського Союзу. При цьому одним з найбільш актуальних питань залишається створення умов для розвитку малого і середнього підприємництва (далі - МСП) в Україні, із забезпеченням дотримання норм і принципів державної підтримки МСП в ЄС.

Ключові слова: мале підприємництво, державна підтримка, компенсація витрат, інноваційне підприємництво.

Постановка проблеми. Реформування законодавства в Україні в сфері підприємництва, в тому числі щодо малого підприємництва (далі – МСП), потребує системного та багатогалузевого регулювання. Оскільки законодавство України адаптується за законодавства ЄС, послідовним кроком є аналіз відповідного врахування вимог права ЄС для системної розбудови законодавства України щодо МСП та його відповідності документам ЄС, які регламентують діяльність МСП.

Стан попередніх досліджень. Вивчення окремих проблем щодо засобів підтримки малих та середніх підприємств займалися І. Верижченко, С. Г. Дрига, Д. В. Задихайло, А. В. Комірний, Д. В. Лічак, Н. М. Левченко, В. М. Пашков, М. Г. Пивоваров, Г. І. Скорик, Г. І. Тревого, І. В. Труш та інші. Проте необхідно здійснити аналіз існуючої систематизації засобів щодо підтримки та розвитку МСП за певними напрямками, яка буде сприяти створенню сприятливих умов для належного функціонування МСП на шляху адаптації до права ЄС.

Метою статті є проведення аналізу стану реалізації вимог «Акту з питань малого підприємництва для Європи» від 25.96.2008 р.

Виклад основного матеріалу. У ракурсі гармонізації українського законодавства до права ЄС, що регулює діяльність МСП привертає увагу зміст одного з основоположних нормативно-правових актів Європейського Союзу сфері підтримки та сприяння розвитку МСП – «Акту з питань малого підприємництва для Європи» від 25.96.2008 р. [1] (далі – Акт), у якому закріплено 10 принципів, згідно яких має відбуватися розробка та здійснення політики як на рівні ЄС так і держав-членів. Метою нашого дослідження є здійснити аналіз впровадження з цих принципів законодавства ЄС у нормативно-правових актах України.

Першим принципом Акту є «створення середовища, в якому підприємці та сімейний бізнес можуть процвітати, а підприємництво винагороджується». Фактично цей принцип охоплює такі типи підприємництва як молодіжне, сімейне, інноваційне мале та середнє, а також жіноче підприємництво.

У національному законодавстві немає спеціальних нормативних актів які б регулювали та встановлювали гарантії для зазначених типів підприємництва. Разом з тим, у Законі України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» встановлено обов'язок держави здійснювати підтримку молодіжного підприємництва в тому числі через створення молодіжних бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, а також надання інформаційних та консультативних послуг, крім того на реалізацію підтримки передбачено можливість довгострокового пільгового кредитування, забезпечення виробничими приміщеннями, страхування комерційного ризику, пільгова плата за реєстрацію підприємств, створених молодими громадянами та молодіжними громадськими організаціями. У ст. 19 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» декларовано забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері підприємництва. Так, зокрема, встановлено, що на державному та регіональному рівнях з урахуванням статистичних показників можуть здійснюватися позитивні дії для усунення дисбалансу в підприємницькій діяльності жінок і чоловіків шляхом заохочення підприємницької діяльності, надання пільгових кредитів, проведення бізнес-тренінгів та інших заходів. Але це не спеціальні закони в сфері господарської діяльності, тому вони фактично не мають прямої дії.

Якщо розглянути спеціальні закони, то державна підтримка інноваційного малого та середнього підприємництва здійснюється, серед іншого, за допомогою:

1) надання фінансової підтримки для утворення об'єктів інфраструктури підтримки МСП у сфері інновацій, науки та промислового виробництва, у тому числі бізнес-інкубаторів, інноваційних бізнес-інкубаторів, науково-технологічних центрів, центрів трансферу технологій;

2) сприяння розвитку венчурного підприємництва;

3) створення системи економічних стимулів для розвитку економіки на основі технологічних інновацій;

4) передачі наукової продукції, створеної за рахунок бюджетних коштів, для її впровадження у виробництво;

5) створення умов для залучення суб'єктів МСП до укладення договорів субпідряду у сфері інновацій та промислового виробництва;

6) стимулювання залучення іноземних інвестицій і розвитку взаємовигідної міжнародної інноваційної співпраці;

7) створення умов для поширення кооперації між суб'єктами МСП та великими підприємствами [2]. Але подальшої системної реалізації в нормативно-правових актах цих засобів не здійснено.

Питання сімейного підприємництва у законодавстві України окремо не врегульовано, і тому фактично на нього можна розповсюдити тільки гарантії, що надаються для МСП.

Другим принципом Акту є «переконавання в тому, що добросовісні підприємці, які зіткнулися з банкрутством, швидко отримають другий шанс».

Щодо реалізації його принципу варто зазначити, що в чинному на сьогодні Законі України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» і в Кодексі України з процедур банкрутства, що буде введений в дію 21.10.2019 р. відсутні окремі процедури банкрутства та відновлення платоспроможності для МСП. Це дає можливість стверджувати, що відновлення платоспроможності буде відбуватися на загальних засадах, що ставить під сумнів ефективність реалізації другого принципу Акту.

Третім принципом Акту є здійснення законопроектної діяльності відповідно до принципу «Подумайте спочатку про малих».

Фактично реалізація цього принципу зводиться до аналізу змісту законопроектів на предмет відповідності інтересам МСП. Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» започатковано систему аналізу регуляторного впливу як документу, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналізу

впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проекту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики. Наразі Державна регуляторна служба України до використання створений USAID та Центром комерційного права Методичний посібник з використання М-тесту [3], а також Офіс ефективного регулювання пропонує пройти це тест онлайн [4]. Основним завданням цього тесту є здійснити аналіз витрат МСП, спрямованих на реалізацію нормативно-правового акту, що пропонується прийняти.

Четвертим принципом є забезпечення відповідності державних адміністрацій потребам МСП. В розумінні Акту це принцип передбачає наявність у державі «електронного уряду», «єдиного вікна» для отримання послуг, оформлення документів та одержання інформації, а також зручні засоби їх використання. Щодо забезпечення реалізації цього принципу в Україні можна зазначити наступне. На сьогоднішній день активно здійснюється реформація законодавства, спрямована на розширення кола електронних послуг та покращення ефективності функціонування «відкритого вікна». Так, Державним агентством України з питань електронного урядування забезпечується діяльність таких його напрямів як електронні послуги (електронні довірчі послуги), відкриті дані, електронна взаємодія державних реєстрів, електронний документообіг, електронна ідентифікація та інше. Також підвищує ефективність взаємодії державних органів. Установ та МСП функціонування Центрів надання адміністративних послуг за принципом «єдиного вікна». Крім того, відповідно до Указу Президента України «Про деякі заходи щодо поліпшення доступу фізичних та юридичних осіб до електронних послуг» від 29 липня 2019 року №558/2019 Кабінету Міністрів України було доручено здійснити у тримісячний строк із залученням міжнародної технічної допомоги аудит функціонування національних електронних інформаційних ресурсів, а за результати цього аудиту вжити заходи, спрямовані, серед іншого, на створення єдиного державного веб-порталу електронних послуг, на якому, в тому числі з використанням смартфона або планшета, забезпечуватиметься можливість створення фізичними та юридичними особами електронних кабінетів; отримання особою інформації про себе з національних електронних інформаційних ресурсів, а також можливість перевірки достовірності інформації, наданої іншою особою; надання електронних, в тому числі адміністративних, послуг; доступ до каталогу електронних послуг, що класифіковані за

типовими ситуаціями; можливість сплати адміністративного збору за надання адміністративних послуг, штрафів за адміністративні правопорушення, державного мита, інших платежів; подання звернень, зокрема до державних органів та органів місцевого самоврядування та отримання інформації про хід і результати розгляду звернень. Крім того цим Указом уряду було доручено вжити заходів щодо забезпечення можливості подання суб'єктами господарювання передбаченої законодавством звітності в електронній формі [5].

Таким чином можна стверджувати, що на сьогоднішньому етапі розвитку національного законодавстві відбувається його активна гармонізація з четвертим принципом Акту, але в рамках загальної підтримки господарської діяльності, а не спрямовано на МСП.

Аналіз п'ятого та шостого принципу («забезпечення сприяння доступу МСП до фінансування та розроблення правового та ділового середовища, що підтримує своєчасні платежі за комерційні операції») Акту, на нашу думку доцільно здійснити у комплексі один з одним. Відносно реалізації п'ятого принципу Акту («пристосування інструментів державної політики до потреб МСП: сприяння участі МСП у державних закупівлях та кращому використанні можливостей державної допомоги для МСП»), що полягає у підвищенні інформаційної підтримки щодо можливостей МСП у сфері здійснення державних закупівель та державної допомоги, в українському законодавстві можливо стверджувати наступне. Проблема обмеженого доступу МСП до публічних закупівель є актуальною як для України та і для ЄС. В період 2014–2017 рр. відбувалася реалізація Проєкту технічної допомоги Європейського Союзу (ЄС) «Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС», метою якого, серед іншого, було збільшення обсягу публічних закупівель за участю МСП. Наслідком реалізації цього проєкту були внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та прийняття Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», а яких прямих переваг для МСП при здійсненні публічних закупівель не міститься. Разом з тим, у другому нормативно-правовому акті передбачено можливість здійснення внеску до статутного капіталу суб'єктів МСП, в якості ризикового капіталу, за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів з метою забезпечення певного виду діяльності на період розроблення техніко-економічного обґрунтування, бізнес-плану, заснування підприємства, налагодження чи розширення виробництва, а такі дії суперечать значній кількості нормативно-правових актів, щодо регулю-

вання державної та комунальної права власності. На виконання цього закону Кабінетом Міністрів України були затверджені Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва. Відповідно до цих критеріїв державна допомога для новостворених суб'єктів малого підприємництва надається у формі кредитів на пільгових умовах, гарантій та грантів, зниження сукупного розміру відсоткової ставки та плати за користування гарантією. При цьому реципієнти державної допомоги можуть здійснювати свою діяльність у будь-якій з галузей економіки, а єдиною вимогою є відповідність чотирьом критеріям: недопущення суттєвої нерівності умов діяльності конкуруючих між собою суб'єктів господарювання; збільшення кількості нових робочих місць; зменшення кількості безробітних; вихід на ринки нових товарів (робіт, послуг). Крім того при реалізації державної допомоги у вигляді покриття 60 % зазначених у Критеріях витрат суб'єктами МСП має бути забезпечено створення нових робочих місць в результаті здійснення інвестицій та збереження їх отримувачем державної допомоги протягом не менше трьох років з дня фактичного працевлаштування; здійснення інвестицій, що призвело до збільшення штатних одиниць відповідного отримувача державної допомоги у порівнянні із середнім показником за останні 12 місяців (у разі ліквідації робочих місць протягом такого періоду їх кількість визначається виходячи із загальної кількості нових робочих місць); заповнення вакансій протягом трьох років з моменту створення відповідного робочого місця [6].

Також, як зазначають науковці, суттєве значення у цьому аспекті мають стале забезпечення державною фінансування місцевих та регіональних програм розвитку МСП, а також активне поширення інформації серед МСП про можливі для них європейські гранти та фонди підтримки [7, С. 84].

Таким чином можна зробити висновок, що в Україні відбувається реформування законодавства шляхом встановлення нових способів державної допомоги МСП. Разом з тим, необхідним є забезпечення ефективної державної політики, спрямованої на належну інформаційну обізнаність суб'єктів господарювання про можливі шляхи викриття витрат при створенні та початкових етапах функціонування підприємств.

Здійснення аналізу вищезазначених принципів дає змогу дійти до висновку, що в Україні відбувається поетапна гармонізація національного законодавства, що регулює діяльність МСП, з «Актом з питань малого підприємництва для Європи». Ряд

принципів Акту вже знайшли своє закріплення та реалізацію в нормативно-правових актах України, реалізація інших декларативно-прикріплена у стратегічних актах зі сприяння розвитку інновацій та МСП. Подальшого дослідження потребують найбільш ефективні шляхи їх застосування у практичній діяльності підприємництва із застосуванням позитивного досвіду держав-членів ЄС, прийняття обґрунтованих, несуперечливих та дієвих законів та інших нормативно-правових актів.

В якості сьомого принципу Акт визначає можливість «МСП отримати більше користі від можливостей, які пропонує єдиний ринок». При розширеному тлумаченні цього принципу в Акті під ним розуміється інформаційна, консультативна підтримка МСП, участь МСП у розробці стандартів, вільного доступу до них, а також ефективного захисту прав інтелектуальної власності. Варто зазначити, що на сьогодні в Україні відбувається реалізація державної політики, що спрямована на співробітництво з єдиним ринком Європейського Союзу. Так, відповідно до Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації, схваленої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р задекларовано співробітництво України та ЄС у єдиному цифровому просторі (Digital Single Market), в рамках якого виділено 3 напрями: 1) інтероперабельність та електронні сервіси; 2) електронна ідентифікація; 3) відкриті дані. В рамках аналізу сьомого принципу акту привертає увагу останній з трьох напрямів. Щодо нього у Концепції зазначено, що інтеграція державного веб-порталу відкритих даних України data.gov.ua до центрального європейського порталу відкритих даних europeandataportal.eu та data.europa.eu є головним завданням цього напрямку.

На важливості залучення електронних технологій для стимулювання діяльності суб'єктів господарювання неодноразово звертали увагу і вчені-правники. [8]. Особливого значення у цьому аспекті набуває функціонування регіональної інноваційної інфраструктури, що має забезпечити на місцевому рівні інноваційний розвиток та підвищення кваліфікації МСП. А цьому аспекті варто погодитися з думкою І. В. Подрез-Ряполової, що на регіональному рівні для створення та розвитку місцевих інноваційних інститутів повинно бути забезпечено погодження державної та регіональної інноваційної політики та активна участь у цьому процесі регіональних органів влади та місцевого самоврядування [9, С. 58]. У зв'язку з цим, як відмічають науковці, постає нагальна потреба в оновленні законодавчого поля, яке б забезпечувало правові й організаційні засади державного

управління інноваційною діяльністю в освітній галузі та стимулювало інноваційну активність її суб'єктів [10, С. 60]. Таким чином, можливо стверджувати, що на сьогоднішньому етапі розвитку українського законодавства сьомий принцип Акту не застосовано. Разом з тим, у програмних актах подальшого розвитку національної політики задекларовано співробітництво України з єдиним ринком ЄС, що може бути застосовано також для створення додаткових гарантій створення та діяльності МСП.

Восьмий принцип акту визначає обов'язок держав сприяти підвищенню кваліфікації в МСП та здійсненню всіх форм інновацій.

Особливістю законодавства України можливо вважати наявність опосередкованого регулювання, підтримки експорту високотехнологічної продукції. [11, С. 42] В цьому аспекті, необхідно звернути увагу на точку зору науковців-правників, згідно з якою дієвим інструментом сприяння ефективному розвитку, в тому числі, інноваційної діяльності суб'єктів господарювання є створення сприятливого середовища за рахунок формування інфраструктури їх підтримки – організаційна єдність суб'єктів господарювання органів та їх компетенцій, завдяки якій формується конкретне організаційно-економічне середовище для сприяння підприємницькій діяльності великих підприємств та швидкій адаптації суб'єктів малого підприємництва до ринкових умов [12, С. 31].

Щодо реалізації цього принципу в законодавстві України можливо вказати наступне.

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» держава зобов'язана здійснювати організацію підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для суб'єктів малого і середнього підприємництва. Також серед видів державної підтримки МСП законодавством виділено підтримку у сфері інновацій та підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації управлінських кадрів та кадрів ведення бізнесу. Відповідно до ст. 22 цього Закону державна підтримка суб'єктів малого і середнього підприємництва у сфері підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації управлінських кадрів та кадрів ведення бізнесу може здійснюватися шляхом:

1) створення та розвитку мережі бізнес-інкубаторів;

2) розроблення та виконання освітніх програм, спрямованих на підготовку, перепідготовку і підвищення рівня кваліфікації кадрів для суб'єктів малого і середнього підприємництва на основі державних освітніх стандартів;

3) створення умов для підвищення рівня професійних знань і ділових якостей фахівців з числа соціально незахищених верств населення;

4) надання навчально-методологічної, науково-методичної допомоги суб'єктам малого і середнього підприємництва;

5) сприяння участі у програмах обміну міжнародним досвідом з метою запровадження передових технологій та підвищення рівня кваліфікації персоналу суб'єктів малого і середнього підприємництва.

Разом з тим, науковці наголошують на важливості застосування інноваційних методів під час здійснення процесу навчання, в тому числі підвищення кваліфікації суб'єктами МСП [13].

Таким чином, законодавством України передбачений широкий перелік напрямів підвищення кваліфікації МСП та сприяння їх інноваційній діяльності як на стадії виникнення ідеї створення підприємства або інноваційного продукту, так і на стадії розширення їхньої діяльності. В цьому аспекті, на нашу думку, набуває великого значення функціонування таких інноваційних структур як наукові парки, інноваційні центри та бізнес-інкубатори, що мають сприяти та супроводжувати інноваційну діяльність МСП.

Завданням дев'ятого принципу є надання дозволу МСП перетворювати екологічні проблеми на можливості. Змістом, що був покладений у цей принцип, є максимальне сприяння держави залученню МСП до вироблення та реалізації МСП «зелених технологій» та виведення їх на «зелений ринок». Дана проблема є вкрай актуальною не тільки в Україні, але і на території держав-членів ЄС, де частка МСП у виробництві товарів екологічного спрямування є низькою, порівняно з великими підприємствами.

Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 відсутні будь-які чітко визначені переваги для МСП, що використовують «зелені технології» або знижують обсяг екологічно-шкідливих речовин при виробництві продукції. У нормативно-правовому акті закріплено в якості основних засад державної екологічної політики лише стимулювання державою вітчизняних суб'єктів господарювання, які

здійснюють скорочення викидів парникових газів, зниження показників енерго- та ресурсоемності, модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, у тому числі вдосконалення системи екологічного податку за забруднення довкілля та платежів за використання природних ресурсів. Крім того передбачено застосування міжнародних екологічних стандартів на підприємствах, а також їх екологічна модернізація шляхом зниження ставки екологічного податку або у формі фіксованої річної суми компенсації (відшкодування податку), у поєднанні з поліпшенням екологічних характеристик продукції.

Завершальним десятим принципом є заохочення та підтримка МСП до отримання переваг від зростання ринків – набір нових законодавчих пропозицій, що керуються принципом «Подумайте малі в першу чергу»: – Загальний регламент щодо групового звільнення від державних допомог (GBER). Сутність цього принципу зводиться до виведення підприємницької діяльності МСП на ринки інших держав та міжнародний ринок. На нашу думку, виконання цього принципу можливе за умови попереднього виконання решти принципів, зокрема, таких як інформування, консультування та фінансова підтримка державними органами та органами місцевого самоврядування створення й діяльності МСП.

Виходячи з вищевикладеного можна зробити висновок, що на сучасному етапі розвитку національного законодавстві відбувається процес поступової гармонізації нормативно-правових актів України з «Актом з питань малого підприємництва для Європи». На нашу думку, у першу чергу, необхідно забезпечити можливість системного розроблення та узгодження між собою усіх засобів господарсько-правового регулювання задля швидкого та ефективного залучення МСП різних форм державної допомоги та підтримки, а також законодавчо визначити для таких суб'єктів переваги у здійсненні підприємницької діяльності, особливо у інноваційних галузях економіки України. І в другу чергу необхідно створити дієву структуру моніторингу за функціонуванням дієвої системи підтримки МСП.

ЛІТЕРАТУРА

1. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - "Think Small First" - A "Small Business Act" for Europe {SEC(2008) 2101}. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52008DC0394>
2. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 № 4618-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 3, ст. 23
3. Тест малого підприємництва (М-Тест). Посібник з використання. URL: http://www.drs.gov.ua/regulatory_policy/test-malogo-pidpryemnytstva-m-test-posibnyk-z-vykorystannya/

4. М-Тест (Тест малого підприємництва). URL: https://brdo.com.ua/m-test/#tab_0
5. Про деякі заходи щодо поліпшення доступу фізичних та юридичних осіб до електронних послуг: Указ Президента України №558/2019 від 29.07.2019 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5582019-28853>
6. Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 57. *Офіційний вісник України*. № 16, стор. 16.
7. Аналіз правового регулювання діяльності інноваційних структур, підтримки малого та середнього підприємництва в Україні (регіональний аспект): наукове видання / [С. В. Глібка Ю. С. Атаманова та ін.]; за ред. С. В. Глібка, Ю. С. Атаманової, О. В. Черкасова. Харків: Право, 2018. 96 с.
8. Правове регулювання відносин у мережі Інтернет : монографія / [А. П. Гетьман, Ю. С. Атаманова, В. С. Мілаш та ін.]; за ред. С. В. Глібка, К. В. Єфремової. Харків : Право, 2016. 360 с.
9. Подрез-Ряполова І. В. Проблемні питання правової регламентації функціонування регіональної інноваційної інфраструктури. *Право та інноваційне суспільство*: електрон. наук. вид. 2018. № 2 (11). С. 55–61
10. Вапнярчук Н. М. Інноваційна – одна із основних функцій професійного розвитку працівників. *Право та інновації*. Харків: Право, 2019. № 1 (25). С. 57–61
11. Матюшенко І. Ю., Глібка С. В., Пасмор М. С. Практичні аспекти визначення високотехнологічних галузей і продукції в Україні. *Соціальна економіка*. 2018. Вип. 55. С. 37–49.
12. Глібка С. В., Проданова М. О. Щодо визначення інфраструктури окремих галузей сфери матеріального виробництва: правовий аспект. *Право та інноваційне суспільство*. 2018. Випуск 2 (11). С. 31–36.
13. Прилипко С. М., Іванов С. М. Сучасні інноваційні підходи у навчальному процесі. *Право та інноваційне суспільство*. 2013 № 1. С. 89-106.

REFERENCES

1. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions - “Think Small First” - A “Small Business Act” for Europe {SEC(2008) 2101}. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52008DC0394> [in English]
2. Pro rozvytok ta derzhavnu pidtrymku maloho i serednoho pidpriemnytstva v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 22.03.2012 # 4618-VI. (2013) *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Supreme Council of Ukraine*, # 3, st.23 [in Ukrainian]
3. Test maloho pidpriemnytstva (M-Test). Posibnyk z vykorystannia. URL: http://www.drs.gov.ua/regulatory_policy/test-malogo-pidpriemnytstva-m-test-posibnyk-z-vykorystannia/ [in Ukrainian]
4. M-Test (Test maloho pidpriemnytstva). URL: https://brdo.com.ua/m-test/#tab_0 [in Ukrainian]
5. Pro deaki zakhody shchodo polipshennia dostupu fizychnykh ta yurydychnykh osib do elektronnykh posluh: Ukaz Prezydenta Ukrainy #558/2019 vid 29.07.2019 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5582019-28853> [in Ukrainian]
6. Pro zatverdzhennia kryteriiv otsinky dopustymosti derzhavnoi dopomohy subiektam hospodariuvannia dlia zabezpechennia rozvytku rehioniv ta pidtrymky serednoho ta maloho pidpriemnytstva: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 7 liutoho 2018 r. # 57. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy – Official Bulletin of Ukraine*, 16, stor. 16 [in Ukrainian]
7. Hlibko S. V., Atamanova Yu. Ye. et. all (2018) Analiz pravovoho rehuliuвання diialnosti innovatsiinykh struktur, pidtrymky maloho ta serednoho pidpriemnytstva v Ukraini (rehionalnyi aspekt): naukove vydannia (Hlibko S. V., Atamanova Yu. Ye., Cherkasov O. V. Eds.) Kharkiv: Pravo [in Ukrainian]
8. Hetman A. P., Atamanova Yu. Ye., Milash V. S. et. all (2016) Pravove rehuliuвання vidnosyn u merezhi Internet (Hlibko S. V., Yefremova K. V. Eds.) Kharkiv : Pravo [in Ukrainian]
9. Podrez-Riapolova I. V. (2018) Problemni pytannia pravovoi rehlementatsiii funktsionuvannia rehionalnoi innovatsionnoi infrastruktury. *Pravo ta innovatsiine suspilstvo – Law and innovative society*. # 2 (11). pp. 55–61 [in Ukrainian]
10. Vapniarchuk N. M. (2019) Innovatsiina – odna iz osnovnykh funktsii profesiinoho rozvytku pratsivnykiv. *Pravo ta innovatsii – Law and innovations*. Kharkiv: Pravo, # 1 (25). pp. 57–61 [in Ukrainian]
11. Matiushenko I. Yu., Hlibko S. V., Pasmor M. S. (2018) Praktychni aspekty vyznachennia vysokotekhnolohichnykh haluzei i produktsii v Ukraini. *Sotsialna ekonomika – Social Economics*. Vyp. 55. pp. 37–49 [in Ukrainian]
12. Hlibko S. V., Prodanova M. O. (2018) Shchodo vyznachennia infrastruktury okremykh haluzei sfery materialnoho vyrobnytstva: pravovy aspekt. *Pravo ta innovatsiine suspilstvo – Law and innovative society*, Vypusk 2 (11). pp. 31–36 [in Ukrainian]

13. Prylypko S. M., Ivanov S. M. (2013) Suchasni innovatsiini pidkhody u navchalnomu protsesi. *Pravo ta innovatsiine suspilstvo – Law and innovative society*. # 1. pp. 89–106 [in Ukrainian]

КОРЫТИН Д. С

младший научный сотрудник НИИ правового обеспечения инновационного развития НАПрН Украины

СОГЛАСОВАНИЕ СРЕДСТВ ПОДДЕРЖКИ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА: ПРАВОВОЙ АСПЕКТ

На современном этапе реализации законодательства Украины происходит активный процесс гармонизации национальных нормативно-правовых актов актам Европейского Союза. При этом одним из наиболее актуальных вопросов остается создание условий для развития малого и среднего предпринимательства (далее - МСП) в Украине, с обеспечением соблюдения норм и принципов государственной поддержки МСП в ЕС.

Ключевые слова: малое предпринимательство, государственная поддержка, компенсация расходов, инновационное предпринимательство.

KORYTIN D. S.

Junior Research Fellow of The Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine

THE COHERENCE OF SMALL ENTERPRISES SUPPORT TOOLS: LEGAL ASPECT

Problem setting. The reform of Ukrainian legislation in the field of entrepreneurship, including small and medium-sized enterprises (hereinafter referred to as SME), requires systematic and multi-sectoral regulation. As Ukrainian legislation is being adapted to EU law, a consistent step is to analyze the relevant consideration of EU law requirements for the systematic development of Ukraine's SME law and its compliance with EU documents governing SME activity.

Analysis of recent researches and publications. Investigations into specific problems of support for small and medium-sized enterprises were undertaken by I. Veryzhenko, S. G. Dryha, D. V. Zadykhailo, A. V. Komirnyi, D.V. Lichak, N.M. Levchenko, V. M. Pashkov, M. G. Pivovarov, G. I. Skoryk, G. I. Trevoho, I. V. Trush and others. However, it is necessary to analyze the existing systematization of support and development tools for SMEs in certain areas, which will help to create favorable conditions for SMEs to function properly in the course of adaptation to EU law.

Target of research. The purpose of the article is to analyze the state of implementation of the requirements of the «Small Business Act for Europe» of 25.06.2008.

Article's main body. In view of the harmonization of Ukrainian legislation with EU law governing the activity of SMEs, the content of one of the fundamental legal acts of the European Union in the field of support and promotion of SMEs - the Small Business Act for Europe of 25.06.2008 (hereinafter referred to as «the Act»), which sets out 10 principles underpinning policy making and implementation at both EU and Member State level. The purpose of our research is to analyze the implementation of these principles of EU legislation in the regulatory acts of Ukraine.

Conclusions and prospects for the development. Based on the above, we can conclude that at the present stage of development of national legislation there is a process of gradual harmonization of legal acts of Ukraine with the «Small Business Act for Europe». In our opinion, first of all, it is necessary to ensure the possibility of systematic development and coordination of all means of economic and legal regulation for the purpose of quick and effective involvement of SMEs of various forms of state aid and support, as well as to legally determine for such entities the advantages in carrying out business activity, especially in innovative sectors of the Ukrainian economy. And secondly, it is necessary to create an effective monitoring structure for the functioning of an effective SME support system.

Keywords: small enterprises, government support, cost compensation, innovative enterprises.

Коритін Д. С. Узгодження засобів підтримки малого підприємництва: правовий аспект. *Право та інноваційне суспільство* : електрон. наук. вид. 2019. № 1 (12). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2019/06/Korytin12.pdf>